

DENİZLİ CAM SANAYİİ VE TİCARET A.Ş.
1 OCAK – 30 EYLÜL 2019 ARA DÖNEM
YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

1. Genel Bilgiler

Şirket İletişim Bilgileri

Şirket Türkiye’de kayıtlı olup, iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

Şirket’in adresi: Bahçelievler Mahallesi 4013 Sokak No:10 20014 Merkezefendi / Denizli

Telefon :+90 (258) 295 40 00

Faks :+90 (258) 377 24 79

Şirket’in ticaret sicil numarası: 3407 – Denizli Ticaret Sicil Müdürlüğü

Şirket’in internet adresi : <http://www.denizlicam.com.tr>

Şirket’in e-mail adresi : dencm@sisecam.com.tr

Şirket’in kep adresi : denizlicam@hs03.kep.tr

Mersis No :0-2920-0125-5300010

2. Şirketin Faaliyet Gösterdiği Sektör

Denizli Cam Sanayii ve Ticaret A.Ş. (“Denizli Cam”) 9 Ekim 1973 tarihinde 215 gerçek kişi kurucu ortak tarafından “Şirintaş A.Ş.” adı altında Şirinköy/Denizli’de kurulmuştur. Her türlü mutfak ve ev eşyası üretimini el imalatı emek yoğun tarzda üretmek için kurulan fabrika, 1981 yılında ilk üretimine başlamıştır. Kuruluşumuz 1982 yılında üretim ve finansman sorunu nedeniyle faaliyetine ara vermiştir. 1983 yılında yönetimin DESİYAB-Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş. tarafından ele alınmasından sonra, Şirket’in adı Denizli Cam Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi olarak değiştirilmiştir. Desiyab tarafından başlatılan yenileme çalışmaları ve finansal yatırımlar Haziran 1984 tarihinde tamamlanmış ve ilk deneme üretimine 11 Temmuz 1984 tarihinde başlanmıştır.

Denizli Cam 1994 yılında eski adıyla İMKB’de (yeni adı:BİST-Borsa İstanbul A.Ş.) yapılan blok satış yoluyla kamuya ait %51 hissesi ŞİŞECAM grubu şirketleri tarafından alınmıştır. Böylece Denizli Cam, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Cam Ev Eşyası Grubu faaliyetlerine katılmıştır.

Denizli Cam’ın üretim yelpazesinde;

- Beceri düzeyi ile estetik değeri yüksek özgün şekillerde ve tasarımlarda Cam Ev Eşyası,
- Çeşm-i Bülbül, nazarlık ve Beykoz tarzı gibi geleneksel ürünler,
- Özel talep gören el imalatı kristal ürünleri bulunmaktadır.

Denizli Cam ürünleri, Paşabahçe Cam Sanayii ve Ticaret A.Ş. tarafından gelişmiş Avrupa ülkeleri, ABD ve Singapur başta olmak üzere 5 kıtaya ihraç edilmektedir.

3. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı ile İştiraklerimiz

Şirketimizin ortaklık yapısı aşağıdaki şekilde olup, şirketimizin ortakları arasında gerçek kişi nihai hâkim pay sahibi bulunmamaktadır.

Ortaklık Yapısı

Ortaklar	Pay Tutarı TL	Pay Oranı %
Paşabahçe Cam Sanayi ve Ticaret A.Ş.	7.649.999,88	51,00
Abdullah Akıncı	1.250.000	8,33
Denizli Cam Mensupları Vakfı	1.000.000	6,67
Diğer	5.100.000,12	34,00
	15.000.000,00	100,00

25.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 6.000.000 TL ödenmiş sermayenin 9.000.000 TL nakit artırılarak 15.000.000 TL'ye çıkarılması yönünde Yönetim Kurulu 31.12.2018 tarihinde karar almıştır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun 5 Eylül 2019 tarihinde sermaye artışına vermiş olduğu uygunluk sonrası 16.09.2019-30.09.2019 tarihleri arasında 15 günlük süre için belirlenen rüçhan hakkı kullanım süresi içinde 8.986.210,32 TL nominal tutarlı payın rüçhan hakkı kullanımı gerçekleşmiştir. Rüçhan hakkını kullanmayan 13.789,68 TL nominal tutarlı payların Borsa İstanbul A.Ş. birincil piyasada satışı, 02.10.2019 tarihinde gerçekleşmiştir. Sermaye payı içinde %5 ve üzeri payı bulunan ortaklar sermaye artışına katılım gerçekleştirmişlerdir. Sermaye artışından toplam 9.070.302,63 TL fon sağlanmıştır.

İştirak ve Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar

Şirket'in iştiraki ve Satılmaya hazır finansal varlığı bulunmamaktadır.

4. Yönetim Kurulu ve Komitelerde Görev Alan Üyeler

Yönetim Kurulu

Adı Soyadı	Görevi	Süresi
Cemil Tokel	Yönetim Kurulu Başkanı	07.03.2020
Gökhan Güralp	(**),(***) Başkan Vekili	07.03.2020
Gül Okutan Nilsson	(*),(**),(***) Bağımsız Üye	07.03.2020
M. Sefa Pamuksuz	(*),(**),(***) Bağımsız Üye	07.03.2020
Osman Öztürk ⁽¹⁾	Üye	07.03.2020

(*) Belirtilen üyeler denetimden sorumlu komiteyi,

(**) Belirtilen üyeler kurumsal yönetim komitesini,

(***) Belirtilen üyeler riskin erken saptanması komitesini

oluşturmaktadır.

Yönetim Kurulu üyeleri 07 Mart 2019 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında bir (1) yıl görev yapmak üzere seçilmiş olup, 15 Mart 2019 tarihinde tescil edilmiş ve 22 Mart 2019 tarihinde 9793 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir. Yönetim Kurulu üyelerinin görev dağılımı ise; yine 22 Mart 2019 tarihinde 9793 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

Sayın Osman Öztürk, Nazlı Zeynep Onursal'ın Yönetim Kurulu üyeliğinden istifaen ayrılması nedeniyle, 15.05.2019 tarihinde Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

Sermaye Piyasası Kurulu'na yayınlanan Seri: II, No: 17.1 Kurumsal Yönetim Tebliğ hükümleri doğrultusunda Yönetim Kurulunda oluşturulan komiteler ve görev alan üyeler aşağıda sunulmuştur.

a) Denetimden Sorumlu Komite;

•Bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak seçimleri gerçekleştiren Sayın M.Sefa Pamuksuz (Başkan), Sayın Gül Okutan Nilsson (Üye) Denetimden Sorumlu Komite üyeliğine,

b) Kurumsal Yönetim Komitesi;

•Sayın M.Sefa Pamuksuz (Başkan), Sayın Gül Okutan Nilsson (Üye), Sayın Gökhan Güralp (Üye) ve Sayın Erkan Taşdemirci (Üye) Kurumsal Yönetim Komitesi üyeliğine,

c) Riskin Erken Saptanması Komitesi;

•Sayın M.Sefa Pamuksuz (Başkan), Sayın Gül Okutan Nilsson (Üye) ve Sayın Gökhan Güralp (Üye) Riskin Erken Saptanması Komitesi üyeliğine

seçilmeler ve bahse konu komiteler 07 Mart 2019 tarihinde yapılan özel durum açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Sayın Gökhan Güralp, Nazlı Zeynep Onursal'dan boşalan Kurumsal Yönetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyeliğine 15.05.2019 tarihinde seçilmiş olup, aynı tarih itibarıyla özel durum açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Yetki ve Sınırı

Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Şirket Esas Sözleşmesi'nin 12 ve 13. maddelerinde belirtilen yetkilere haizdir.

5. Üst Yöneticiler

Adı Soyadı

Ünvanı

Cemil Tokel

Cam Ev Eşyası Grubu Başkanı

Osman Öztürk

Cam Ev Eşyası Grubu Üretim Başkan Yrd.

M. Görkem Elverici

T.Şişe ve Cam Fab.A.Ş. Mali İşler Başkanı

Gökhan Güralp

T.Şişe ve Cam Fab.A.Ş. Mali Kontrol ve Raporlama Direktörü

Mehmet Önen

Denizli Cam - Genel Müdürü

6. Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücretler Esas Sözleşmede belirtildiği üzere her yıl Genel Kurul’ca saptanmaktadır. Şirket’in 07 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu Üyeleri’ne ödenecek aylık ücretler belirlenerek kamuya açıklanmıştır.

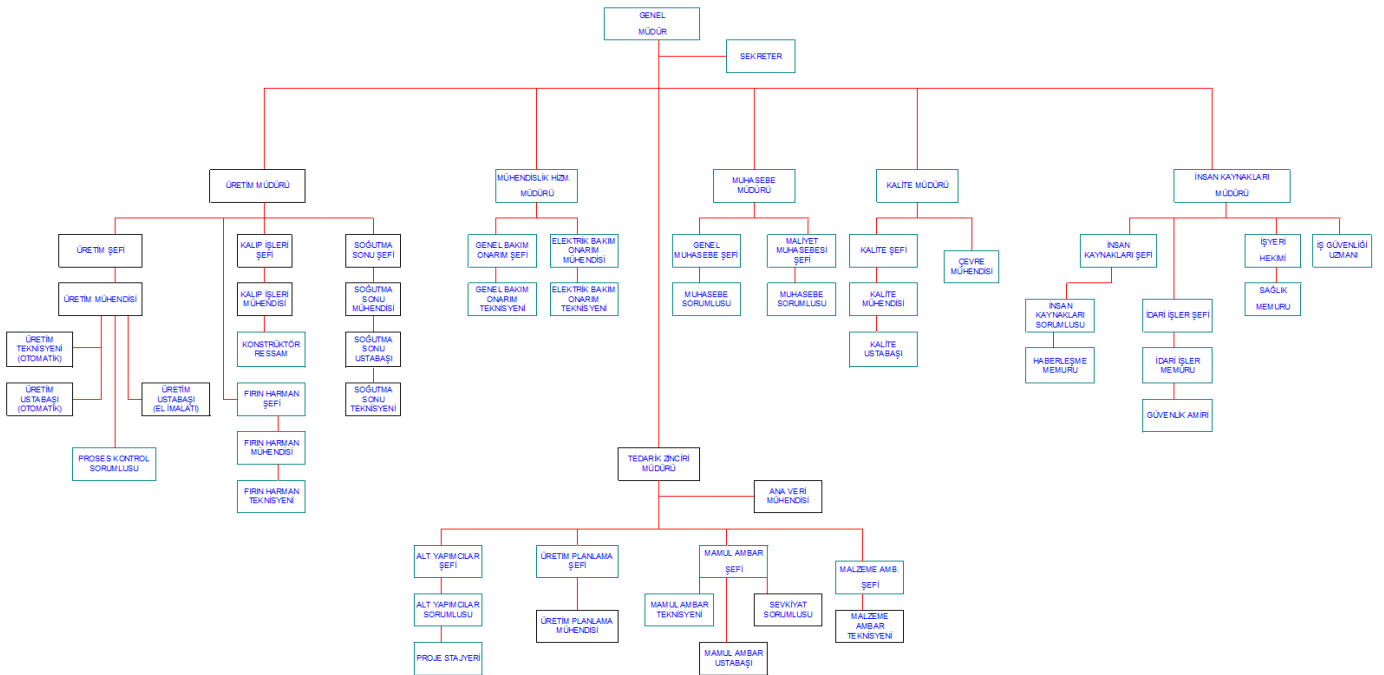
Şirket Genel Müdürü ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine ciro, karlılık ya da diğer temel göstergelere doğrudan endeksli, teknik anlamda prim olarak mütalaa edilebilecek herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Şirket Genel Müdürü ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine maaş, ikramiye, sosyal yardım gibi nakdi ödemelerin yanı sıra, Yönetim Kurulumuzca Şirket’in faaliyet hacmi, Şirket faaliyetinin niteliği ve risklilik düzeyi, sevk ve idare edilen yapının büyüklüğü ve faaliyet gösterilen sektör gibi kriterler dikkate alınarak belirlenen ve enflasyon, genel ücret ve Şirket karlılık artışları gibi göstergeler göz önünde bulundurulmak suretiyle, duruma göre artırılarak veya artırılmaksızın yılda bir defaya mahsus olmak üzere, jestioner ikramiyesi adı altında bir ödeme de yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket Üst Düzey Yöneticilerine gayri nakdi olarak da makam aracı tahsis edilmektedir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerine ücret politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı, finansal tablo dipnotlarımızda kamuya açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve yöneticilere borç ve kredi verilmemekte, üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırılmamakta veya lehine kefalet gibi teminatlar verilmemektedir.

Şirket üst düzey yöneticileri genel müdür ve 5 yönetim kurulu üyelerinden olmak üzere toplam 6 kişiden oluşmakta olup bu yöneticilere sağlanan maaş ve diğer haklar toplamı 2019 yılı Ocak - Eylül dönemi için 1.133.154 TL’dir.

7. Organizasyonel Yapı

Şirketin organizasyon yapısı :

8. Faaliyet Sonuçları Hakkında Özet Bilgi

Üretim ve Satış

Eylül 2019 ayı sonu itibarıyla net satışlarımız geçen yıl aynı döneme göre % 33 artarak 96.202.223 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir. Brüt kar marjımız % 14,5 brüt karımız ise 13.967.156 Türk Lirası olmuştur. Şirketimiz, 1 Ocak - 30 Eylül 2019 faaliyet dönemini finansman giderlerindeki net 6.858.186 Türk Lirası olumsuzluk nedeniyle net 5.253.475 Türk Lirası zararla sonuçlandırmıştır.

Yine aynı dönemde toplam üretimimiz ise ton bazında geçen yılın aynı dönemine göre % 12,8 azalarak 2.078 ton olarak gerçekleşmiştir.

Şirket, üretmekte olduğu ürünlerin yurtiçi ve yurtdışı satışını grup şirketi olan Paşabahçe Cam Sanayii ve Ticaret A.Ş.'ye, gerçekleştirmektedir.

Diğer

- Çalışanlarımızın mesleki ve kişisel gelişimlerini arttırmak amacı ile eğitim faaliyetleri devam etmektedir.
- Beceri düzeyi ile estetik değeri yüksek, özgün, yeni tasarım çalışmaları ile fuarlara katılım sağlanmaktadır.
- Personel oryantasyon uygulamaları devam etmektedir.
- Aylık Ücretli Performans Değerlendirme Sistemi uygulanmakta ve sonuçları değerlendirilmektedir.
- Eğitim ihtiyaçları tespit edilmiş ve planlanmış, etkinliği ölçülmektedir.
- Çalışanlarımızın Şirket yönetimine katılımını sağlamak için, Öneri İzleme ve Değerlendirme Sistemi uygulamasına devam edilmekte, uygun bulunan öneriler uygulanmakta ve ödüllendirilmektedir.

9. Dönem İçerisinde Yapılan Yardım ve Bağışlar

07 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 yılı olağan genel kurulunda, 2019 yılı bağış tutarının üst sınırı 100.000 TL olarak belirlenmiştir.

2019 Ocak-Eylül döneminde yardım ve bağış yapılmamıştır.

10. Şirket Aleyhine Açılan ve Şirketin Mali Durumunu ve Faaliyetlerini Etkileyebilecek Nitelikteki Davalar ve Olası Sonuçları Hakkında Bilgi

2019 Ocak-Eylül dönemi içerisinde Şirketin mali durumunu ve faaliyet sonuçlarını etkileyecek Şirket ve Yöneticiler hakkında idari ve adli yaptırım bulunmamaktadır. Buna karşılık Şirket aleyhine açılmış davalar için 610.508 Türk Lirası karşılık ayrılmıştır.

11. İşletmenin Performansını Güçlendirmek İçin Uyguladığı Yatırım Politikası ve AR-GE Uygulamaları

Denizli Cam'ın ana faaliyet alanı, cam ev eşyası üretimidir. Bu alanlara tahsis edilmiş sermayeye en yüksek getiriyi sağlamak üzere konusunda uzmanlaşmaya özel bir önem vermektedir. Benzer, tamamlayıcı ve destekleyici niteliklerdeki diğer faaliyetlerin varlığı cam odaklı öncelik yapısını değiştirmemekte; dahası ana faaliyet sahalarındaki kazanımları çoğaltmak, Şirket'in faaliyet gündeminin ilk sırasında yer almaktadır. Seçilmiş kristal ve kurşun kristal cam ev eşyası alanlarında dünyanın sayılı üreticilerinden biri olan Denizli

Cam, bu konumunu yüksek değer üreten bir şekilde sürdürebilmek amacıyla uzmanlaşmayı kendi içinde yeni düzeylere taşımayı öncelikli hedef olarak belirlemiştir.

Şirketin 2019 Ocak-Eylül döneminde gerçekleştirdiğı yatırım harcamaları 2.793.036 Türk Lirası'dır.

Şirketimiz bünyesinde AR-GE ünitesi bulunmamakla birlikte, Şişecam bünyesinde oluşturulan ve tüm topluluğa hizmet veren araştırma geliştirmelerinin yapıldığı Şişecam Bilim ve Teknoloji Merkezi bünyesinde, Şirketimiz adına el imalatı cam kalitesini artırma, iyileştirme ve geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

12. İşletmenin Finansman Kaynakları

Denizli Cam'ın başlıca finansman kaynaklarını, faaliyetler sonucunda yaratılan fonlar ile yurtiçi ve yurtdışında kurulu finans kuruluşlarından temin edilen kısa ve uzun vadeli krediler oluşturmaktadır.

Denizli Cam, Ocak-Eylül 2019 döneminde işletme sermayesi ihtiyacını, faaliyetleri sonucu yaratılan fonlardan ve Toplulukçi şirketler cari hesabından karşılamıştır. Toplulukçi şirketler cari hesap borç/alacak bakiyesine, Şişecam Holding tarafından çalışılan bankaların uyguladıkları mevduat ve kredi faiz oranlarının ortalamasından belirlenen güncel piyasa faiz oranı üzerinden faiz hesaplanmaktadır.

13. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Denizli Cam'ı bugünlere taşıyan çağdaş yönetim ve sanayicilik ilkeleri, yüksek kurumsallaşma düzeyi, pazara ve Ar-Ge'ye odaklılık gibi hususlar, geleceğin daha güçlü Denizli Cam'ın da temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Denizli Cam, faaliyet alanında çevre ülkelerini kapsayan yaşamsal coğrafyanın lider üreticisi olma vizyonunu bu temeller üzerinde, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni benimseyerek daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Şirketimiz, kurumsal yönetim uygulamalarında, Sermaye Piyasası Mevzuatına ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) düzenlemelerine uyuma azami özen göstermekte olup, Kurumsal Yönetim Tebliğı ekinde yer alan ve henüz tam olarak uyum sağlanamayan prensipler, mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ekinde yer alan Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen esaslar doğrultusunda hazırlanan "2018 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu" 2018 yılı faaliyet raporumuz ile şirketimizin www.denizlicam.com adresinde yer alan "Yatırımcı İlişkiler" başlığı altında pay sahiplerimizin bilgisine sunulmuştur.

14. Dönem İçinde Yapılan Sermaye Artışı, Esas Sözleşme Değişiklikleri ve Kar Dağıtımları

Esas Sözleşme Değişikliği: Sermaye Piyasası Kurulu'ndan uygun görüş ve Ticaret Bakanlığı'ndan gerekli izinler alındıktan sonra 7 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 yılı Olağan Genel Kurul onayı ile Şirket esas sözleşmesinin 4,5,7,11,12,19,20,25,27. maddelerin tadili, 31,32 ve 33. maddelerin ilave edilmesi, değişikliği kabul edilmiş ve 15.03.2019 tarihinde tescil edilerek 22.03.2019 tarih 9793 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlanmıştır.

Sermaye Artışı: 25.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 6.000.000 TL ödenmiş sermayenin 9.000.000 TL nakit artırılarak 15.000.000 TL'ye çıkarılması yönünde Yönetim Kurulu 31.12.2018 tarihinde karar almıştır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun 5 Eylül 2019 tarihinde sermaye artışına vermiş olduğu uygunluk sonrası 16.09.2019-30.09.2019 tarihleri arasında 15 günlük süre için belirlenen rüçhan hakkı kullanım süresi içinde 8.986.210,32 TL nominal tutarlı payın rüçhan hakkı kullanımı gerçekleşmiştir. Bunun 30.09.2019 tarihinde kullanılan 525.213,24 TL nominal tutarlı rüçhan hakkı tutarı Şirket hesaplarına, 01.10.2019 tarihinde geçmiştir. Rüçhan hakkını kullanmayan 13.789,68 TL nominal tutarlı payların Borsa İstanbul A.Ş. birincil piyasada satışı, 02.10.2019 tarihinde gerçekleşmiş olup, satış komisyon ve masrafları düşüldükten sonra kalan net 84.089,55 TL fon, 4.10.2019 tarihinde Şirket hesaplarına geçmiştir. Sermaye artışından toplam 9.070.302,63 TL fon sağlanmıştır.

Sermaye artışından dolayı Esas Sözleşmenin Sermaye ile ilgili 7.maddesinin tadili, tescil ve ilan süreci devam etmektedir.

15. Teşviklerden Yararlanma Durumu

İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Şirket, 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştireceği yatırımlarda, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde, indirimli kurumlar vergisi desteği almaktadır. Teşvik belgesinde belirtilen yatırım katkı oranına göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına ulaşana kadar her yıl ödenecek kurumlar vergisi tutarı eksik ödenmek suretiyle bu teşvikten yararlanılacaktır.

Şirket, 2 No'lu fırın soğuk tamiri ve bu kapsamda yapılacak yatırımlar için 09.09.2019 – 09.09.2022 dönemlerini içeren 3 yıllık süreli 34.800.000 TL lik yatırım teşvik belgesi almıştır. Teşvik, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve %55 vergi indirimi ile %20 yatırıma katkı oranı destek unsurlarını kapsamaktadır.

16. Ekonomik Gelişmeler ve Beklentiler

Dünya Ekonomisi

2019 yılının ilk çeyreğinde olduğu gibi, ikinci çeyreğinde de dünya ekonomisinin gündeminde jeopolitik gerilimler, ABD ve Çin arasındaki uzayan ticaret görüşmeleri ve Brexit süreci ön sırada yer almaya devam etmiştir. Bu durum, küresel ekonomik faaliyetin ivme kaybetmesine neden olurken, gelişmiş ülke merkez bankalarının daha genişlemeci duruş almalarına yol açmıştır. Ayrıca, bazı gelişmekte olan ülkeler de ekonomilerini desteklemek amacıyla faiz indirimlerine gitmişlerdir. Dünya ekonomisinde 'temkinli' duruşun korunmasını gerektiren bu tablo, merkez bankalarının ilerleyen dönemlerde atacağı adımları daha önemli hale getirmiştir. Büyük ekonomiler arasındaki ticari gerilimlerin artması, gelişmekte olan ülkelerdeki finansal dalgalanmaların sürmesi ve küresel büyümede önde gelen ekonomilerin yavaşlamaları gibi istikrar bozucu gelişmeler nedeniyle küresel riskler -daha görünür hale gelerek- devam etmektedir.

Global ticaret, önemli ölçüde azalmaya devam etmektedir. Asya'daki ticaret gerilerken, kısmen sermaye mallarına olan talebin yavaşlaması ve ticaret politikalarındaki belirsizlik nedeniyle pek çok ülkede sanayi üretimi düşmektedir. Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelere yapılan ihracatın azalmaya devam etmesi beklenmektedir.

Büyüme görünümündeki zayıflama küresel emtia fiyatlarında düşüşe yol açarken, jeopolitik belirsizlikler ikinci çeyrek boyunca petrol fiyatlarında dalgalanmalara ve başta gelişmekte olan ülke piyasaları olmak üzere küresel finansal piyasaların kırılgan bir seyir izlenmesine neden olmaktadır. Fed ve ECB başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerden gelen destekleyici para politikaları, küresel ekonomideki riskleri kısmen sınırlarken; jeopolitik belirsizlikler aşağı yönlü risklerin canlı kalmasına neden olmaktadır. Dünya büyümesindeki yavaşlamanın yılın ikinci yarısında ılımlı (yavaşlayan) bir şekilde devam etmesi beklenmektedir.

OECD, GDP	2018	2019	2020
Dünya	% 3,6	% 3,2 → % 2,9	% 3,4 → % 3
ABD	% 2,9	% 2,8 → % 2,4	% 2,3 → % 2
Euro Bölgesi	% 1,9	% 1,2 → % 1,1	% 1,4 → % 1
Almanya	% 1,5	% 0,7 → % 0,5	% 1,2 → % 0,6
İtalya	% 0,7	% 0	% 0,6 → % 0,4
İngiltere	% 1,4	% 1,2 → % 1	% 1,0 → % 0,9
Japonya	% 0,8	% 0,7 → % 1,0	% 6
Çin	% 6,6	% 6,2	% 6
Hindistan	% 6,8	% 7,2 → % 5,9	% 7,4 → % 6,3
Rusya	% 2,3	% 1,4 → % 0,9	% 2,1 → % 1,6
Türkiye	% 2,8	% -2,6 → % -0,3	% 1,6

OECD, “Ekonomik Görünüm” Raporunun Eylül ayı güncellemesinde 2019 yılı için global büyüme tahminini Mayıs ayında açıkladığı %3,2’den %2,9’a indirmiştir.

Aşağı yönlü revizyona temel gerekçe olarak artan ticaret gerilimi gösterilirken, bu durumun yatırımları yavaşlattığı ve ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının küresel büyümeyi son 10 yılın en düşük seviyesine indirdiği belirtilmiştir

Global finansman koşullarında yaşanacak iyileşmeye bağlı olarak, daha önce finansal baskı altında olan yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelerde hafif bir toparlanmayla büyümenin 2021 yılına doğru kademeli olarak yükselmesi beklenmektedir.

ABD Ekonomisi

ABD ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine (“gyad”) göre %2,3 büyümüştür. GSYH verisi beklentiler paralelinde gerçekleşse de, ABD ekonomisi ikinci çeyrekte ivme kaybetmiştir. Büyümeye en büyük katkının tüketim harcamalarından geldiği gözlenmiştir. ABD’deki büyüme görece güçlü kalmaya devam etse de, yılın üçüncü çeyreğine ilişkin açıklanan öncü göstergeler ekonomik aktivitenin bir miktar yavaşladığına işaret etmektedir. Fed üyeleri büyüme tahminlerini 2019 için %2,2; 2020 yılı için ise %2 olarak açıklamıştır.

Fed, 11 yıl sonra, 31 Temmuz’da sona eren toplantısında politika faizini öngörüler paralelinde 25 baz puan indirerek %2,00 - 2,25 bandına, ardından 18 Eylül’de sona eren toplantısında ise yine öngörüler paralelinde politika faizini 25 baz puan daha indirerek %1,75-2,00 bandına çekmiştir. Ayrıca Fed, bilanço küçültme operasyonlarını da Ağustos ayı itibarıyla sonlandırma kararı almıştır. Gerekçe olarak ise, küresel ekonominin ivme kaybettiğine yönelik sinyaller, ticaret gerilimi ve Fed’in düşük seyreden enflasyonu yükseltme isteği gösterilmiştir. Ülkede işsizlik son beş yıla bakıldığında en düşük seviyede seyrederken, enflasyon %2 olan hedef seviyesinin bir miktar altında dalgalanmaktadır.

Avrupa Ekonomisi

Avrupa’da, 2018’in ikinci yarısında belirginleşen yavaşlama eğilimi, 2019’un ilk yarısında da devam etmiştir. Ticaret savaşları, Brexit süreci gibi belirsizlikler Avrupa ekonomisini -olumsuz- etkilemeyi sürdürmektedir. Euro Bölgesi, yılın ikinci çeyreğinde gyad göre yıllık %1,2 büyümüştür. Ülke bazında bakıldığında, aynı dönemde Almanya %0,4 İtalya -%0,1; Fransa ise %1,4 büyümüştür. Bununla birlikte, bölgede enflasyon oranları %2’lik hedefin oldukça altında seyretmektedir. Mevcut durağan ekonomi ve öncü verilerdeki gerileme,

ECB'nin destekleyici para duruşunu korumasına neden olmaktadır. Bu nedenle ECB faizleri değiştirmezken, 1 Kasım'dan itibaren aylık 20 Milyar Euro tutarında tahvil alımı (TLTRO) yapacağını açıklamıştır. Ayrıca, ekonomik görünümde iyileşme olmaması ve enflasyonun hedeflenen seviyeye sürdürülebilir şekilde yükselmemesi durumunda ise ilave parasal teşviklere gidebileceğine işaret etmiştir.

Avrupa Birliği liderleri, İngiltere'nin AB'den çıkış sürecini 31 Ekim 2019'a kadar ertelemiştir. Brexit belirsizliğinin devam etmesi, İngiltere'de politik riskleri artırırken, Başbakan Theresa May'in istifa etmesine neden olmuştur. Başbakanlık görevini devralan Boris Johnson, Brexit'i anlaşmalı veya anlaşmasız gerçekleştirme yönündeki vaadini açıklamıştır.

Asya Ekonomisi

Çin'de 2019 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin göstergeler ekonomik faaliyetteki ivme kaybının devam ettiğine işaret etmiştir. Sanayi üretimi bu dönemde yıllık bazda %4,4 ile Şubat 2002'den bu yana en zayıf yükselişini gerçekleştirirken, perakende satışlar %7,5 ile öngörülerin altında artış kaydetmiştir. Verilerin beklentileri karşılayamaması ticaret savaşının büyüme üzerindeki olumsuz etkilerinin devam ettiğinin bir işareti olarak değerlendirilirken, Çin Hükümeti ekonomiyi desteklemek adına yeni adımlar atmaya devam etmektedir. Bu doğrultuda, Çin Merkez Bankası bütün bankaların zorunlu karşılık oranlarını 50 baz puan indirdiğini, bazı koşulları karşılayan bankaların zorunlu karşılıklarının 100 baz puan daha düşürülebileceğini açıklamıştır. Bunun yanında, Çin'deki sabit sermaye yatırımlarındaki artış hızı zayıflığını sürdürmektedir. Çin'in önümüzdeki dönemde ekonomisine daha fazla destek vermesi beklenmektedir. Bu çerçevede, Çin Merkez Bankası'nın kredi faiz oranının belirlenmesinde kullanılan yöntemin değiştirilmesi yönündeki adımıyla, şirketler için borçlanma maliyetlerinin düşürülmesini hedeflenmektedir.

Bunun yanında, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı küresel gündemin ön sıralarında yer almaya devam etmektedir. OECD üçüncü çeyrek büyüme tahminleri açıklamasında, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının küresel büyümeyi son 10 yılın en düşük seviyesine indirdiği, hükümetlerin ticaret savaşlarının uzun vadeli olumsuz etkilerini azaltmak için gerekli çabayı göstermediği dile getirmiştir. Amerika kıtası ile Asya-Pasifik, ticaret savaşından en çok etkilenen bölgeler olurken, Afrika Bölgesi ise en az etkilenen bölge konumundadır.

Ekim ayında ABD ve Çin'in 18 ayı bulan ticaret müzakerelerindeki kısmi anlaşma, gelecekteki daha geniş kapsamlı bir anlaşmanın imzalanmasına zemin oluşturmaktadır. Anlaşmanın bir parçası olarak Çin'in bazı tarımsal imtiyazları kabul edeceği, bunun yanında ABD'nin de bazı tarifelerde kolaylık sağlayacağı belirtilmektedir.

Japonya ekonomisi tüketici harcamalarının katkısıyla üçüncü çeyrekte gyad'a göre yıllık %1 oranında büyüme göstermiştir. Ayrıca, Japonya Merkez Bankası Başkanı Kuroda, faizleri daha negatif seviyelere düşürmenin Banka'nın politika seçenekleri arasında olduğunu belirtirken, Japonya Merkez Bankası yılın üçüncü çeyreğinde de -%0,1 seviyesindeki politika faizi oranında değişikliğe gitmediğini açıklamıştır. Bir sonraki politika toplantısında ekonomideki ve fiyatlardaki gelişmelerin ayrıntılı olarak inceleneceğini ifade edilirken, yapılan açıklama önümüzdeki dönemde ekonomiye ilişkin gevşeme sinyali olarak algılanmıştır.

Gelişmekte olan ülkeler arasında Hindistan ekonomisinde büyüme beklentileri devam ederken, Merkez Bankası (RBI), politika faizini 25 baz puan indirerek %5,15'e düşürmüştür.

Art arda beşinci toplantısında faiz indirimine giden RBI, böylece altı yılın dip seviyesinde bulunan ekonomik büyümeyi yeniden toparlamak çabalarını artırmıştır. Bununla birlikte OECD, “Ekonomik Görünüm” Raporu’nun Eylül ayı güncellemesinde Hindistan için 2019 yılı büyüme tahminini 1,3 puan indirerek %5,9’a; daha önce %7,4 olarak açıkladığı 2020 yılı büyüme öngörüsünü de %6,3’e indirmiştir.

Rusya Ekonomisi

2017 yılından itibaren toparlanmaya başlayan Rusya ekonomisi, 2019 yılının ikinci çeyreğinde de %0,9 büyümeyle artış trendini devam ettirmektedir.

Ekonomik aktivitenin yavaşlaması dolayısıyla 2019 yılı büyüme tahminleri revizyonu yapan OECD, Rusya için %0,9 aralığında öngörmek ile birlikte; 2020 yılı için yapılan büyüme öngörüsü %2,1’den %1,6’ya aşağı yönlü bir revizyon gerçekleştirmiştir.

Bunun yanında, halkın kredi borçlarının artmaya devam ettiği Rusya’da, yakında yürürlüğe girecek yasal düzenleme sonucunda gerçek kişilerin kredilere erişiminin zorlaşması beklenmektedir. Buna yönelik Rusya Merkez Bankası, Ekim ayından tarihinden itibaren bankalara tüketici kredisi verirken, müşterilerin borç yükünü göz önünde bulundurmaları zorunluluğu getirmiştir. Rusya’da toplam bireysel kredi borçları ise 16 trilyon Ruble’ye (342,3 Milyar ABD Doları) yükselmiştir. İstatistiklere bakıldığında; ülkede kredi borcu olan kişiler ortalama gelirlerinin %44’ü tutarında borç ödemektedir.

Türkiye Ekonomisi

Türkiye ekonomisindeki olumlu seyir 2018’in son çeyreğine kadar devam etmiştir. 2018 ilk yarısında mali teşviklere rağmen reel ve finansal sektör göstergelerinde şiddetli düşüşler yaşanmıştır. Türk Lirası’ndaki sert değer kaybı, enflasyon ve faiz düzeylerinde rekor artışlara neden olmuştur. 2018’de yıllık %2,6 ile uzun dönemli performansının altında büyüyen ekonomi, 2019 yılının ilk çeyreğinde %2,4; ikinci çeyreğinde ise %1,5 daralmıştır. Yılın ilk yarısında yatırım harcamaları azalmış ve iç talep yavaşlamıştır.

Kredi derecelendirme kuruluşları kredi notlarını indirdiğini açıklamıştır. Haziran ayında Moody’s Türkiye’nin kredi notunu Ba3’ten B1’e indirmiş, görünümünü ise negatif olarak açıklamıştır. Temmuz ayında da Fitch, Türkiye’nin kredi notunun BB’den BB- seviyesine düşürüldüğünü, not görünümünün negatif olduğunu bildirmiştir.

Yılın ilk yarısında olumsuz seyreden ekonomideki öncü göstergeler, ikinci yarıda toparlanma beklentileriyle birlikte karışık sinyaller vermiştir. Eylül 2018’den bu yana gerileme gösteren sanayi üretim endeksi, Ağustos ayında gyad göre %3,6 azalmıştır (Temmuzda %1,2 azalmıştır). Türkiye İmalat PMI ise Eylül’de eşik değer olarak kabul edilen 50 seviyesine yükselmiştir. Böylece 17 aydır süren yavaşlama eğiliminin sona erdiği düşünülmektedir. Ancak yeni ihracat siparişlerinde yavaşlama devam etmiştir. Ekonomideki toparlanmanın iç talep öncülüğünde olduğu düşünülmektedir.

Türkiye ekonomisinde birçok kuruluş büyüme beklentilerini Eylül-Ekim 2019 döneminde yukarı yönlü revize etmiştir. IMF, Eylül ayında 4. Madde görüşmeleri kapsamında gerçekleştirdiği Türkiye ziyaretinin ardından yaptığı açıklamada, Türkiye’nin dış ve iç risklere duyarlı olmaya devam ettiğini; daha fazla reform yapılmaması durumunda güçlü ve sürdürülebilir büyümenin zor olacağını belirtmiştir. Ayrıca 2019 yılı için büyüme tahminini -%2,5’den +%0,25’e revize etmiştir. OECD de 2019 yılı için Türkiye ekonomisine yönelik -%2,6 olan daralma tahminini -%0,3 olarak revize ederken, 2020 yılına ilişkin büyüme öngörüsünü de +%1,6’da bırakmıştır.

Dünya Bankası 2019 için -%1 olan büyüme tahminini %0 olarak revize etmiştir. Fitch de Türkiye’de, ekonominin ikinci çeyrekte beklentilerden daha güçlü bir performans sergilediğini ve 2019 yılının tamamı için GSYH büyüme beklentisini Haziran ayında duyurduğu -%1,1’den -%0,3’e yükselttiğini kaydetmiştir.

Enflasyon cephesinde ise, son bir yılda, yani Eylül 2018-Eylül 2019 döneminde, fiyatlar %9,26 artış göstermiş; böylece uzun bir aradan sonra enflasyon tek haneye düşmüştür. Fiyat artışına karşı tüketiminden vazgeçilen, ya da tüketimi kısılabilen ürünlerde fiyatlar düşmüş; gıda sektöründe ise bir kaç ürünün sert fiyat düşüşleri baz etkisinin yanında enflasyonu tek haneli rakama indirmekte etkili olmuştur. Buna karşılık elektrik, ısınma, kira gibi tüketiminden vazgeçilemeyen, hatta tüketimi bir noktada kısılamayan (elastikiyeti olmayan) ürünlerde fiyat artışları yaşanmıştır. Girdi süreçlerini etkileyen başta enerji olmak üzere temel mallara yapılan fiyat artışlarından dolayı yaşanan maliyet artışları ise satış fiyatlarına yansarak fiyatları artıracaktır. Yani elastikiyeti yüksek ürünlerin fiyatı düşerken, zorunlu (talep katılığı olan) ürünlerin fiyatı artmış, fakat yıllık enflasyon toplamda tek haneye inmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (“TCMB”)’ nin 25 Temmuz’daki Para Piyasası Kurulu (“PPK”) toplantısından faiz indirimi kararı çıkmış ve 425 baz puanlık indirim yapılmıştır. Yılın geri kalan toplantılarında da faiz indirimlerine devam edilmesi beklenmektedir. Bu noktada kredi faizlerinin inmesinin yanında mevduat faizlerini indiren bankalar, bir yandan da dövize yönelimi tetiklemektedir. Bu da TL’nin değerini aşındırmakta ve enflasyon kontrolünü zorlaştırmaktadır.

Döviz kurundaki artışın ve ekonomik faaliyetteki ivme kaybının sonucu olarak dış ticaret açığında ve cari açıda iyileşme gözlenmiştir. Cari açığı iyileşme, ekonomideki dengelenme paralelinde Ağustos ayında devam etmiş ve 12 aylık kümülatif cari fazla 5,1 Milyar ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu gelişmede mal ticaretinin seyri (ithalattaki daralma) ve turizm gelirlerindeki artış belirleyici olmuştur.

Yılın üçüncü çeyreğinde, Türkiye’nin 2020-2022 dönemini kapsayan ekonomide gelecek 3 yılın yol haritası niteliği taşıyan “Yeni Ekonomi Programı” açıklanmıştır. Enflasyonu %5’in altına indirmeyi hedefleyen Plan, enflasyon hedeflerini 2019 için %12, 2020 için %8,5, 2021 için %6, 2022 için %4,9 olarak açıklamıştır. Büyüme için ise, 2019’da %0,5’i hedefleyen Plan, 2020-2021-2022 büyümelerini %5 olarak amaçlamaktadır.

Cam Sanayi

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok sektöre girdi veren sanayi alanlarından biri olup sağladığı istihdam, üretim ve ihracat ile ulusal ekonomimiz için çok önemli bir konuma sahiptir. Yüksek sabit sermaye yatırımı gerektiren cam sanayiinde enerji kullanımı da yükündür. Ölçek ekonomileri, yüksek kapasite ile çalışma zorunluluğu yaratmaktadır. Cam üretiminin izabe (eritme) teknolojisine dayalı olması, cam fırınlarının sürekli olarak faaliyette ve üretimin kesintisiz olmasını gerektirmektedir. Bu kesintisiz üretim ihtiyacı cam sanayiini hassas ve gözetilmesi gereken bir sektör kılmaktadır. Türkiye’nin lokomotif sektörlerine girdi veren cam sektörünün gelişimi, ürün yelpazesinin ve katma değerli ürünlerin arttırılması ve üretimde verimliliğin arttırılması koşuluna bağlıdır. Sektörde yoğunca ve uzun zamandır yaşanan konsolidasyon gereği, sadece yeni kapasiteler için değil, yenileme ve modernizasyon yatırımları için de büyük kaynağa ihtiyaç vardır.

Dünya cam sektörü, yılda ortalama %2-5 büyümektedir. Toplam cam kapasitesinin yaklaşık 180 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Üretimin bölgelere dağılımı ise %34 Asya,

%30 Avrupa, %29 ABD’de ve %7 diğer bölgelerdir. Euro Bölgesi ekonomilerinde yaşanacak ılımlı büyümenin cam ürünleri ihracatını miktar bazında olumlu etkilemesi beklenmekle birlikte, değer bazında ihracatın gelişimi Euro/Dolar paritesindeki hareketlere bağlı olarak baskı altında kalabilecektir.

2019 Ocak-Ağustos döneminde Türkiye’nin cam ithalatı miktar ve değer bazında azalış göstermiştir. Cam ithalatı bu dönemde gyad göre miktar bazında %25,9; değer bazında %22,7 azalmıştır. Türkiye’nin cam ihracatı da aynı dönemde gyad göre miktar bazında %53; değer bazında ise %12,3’lük artış kaydetmiştir.

Aşağıdaki tablo yıllar itibariyle cam ihracat ve ithalatının gidişatını karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Cam Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)

	İthalat	İhracat	İhr/İth
2008	594	1.017	171
2009	475	839	177
2010	617	903	146
2011	705	978	139
2012	643	956	149
2013	817	993	122
2014	877	1.064	121
2015	780	1.042	134
2016	799	954	119
2017	845	916	108
2018	782	967	124
2019	444	717	162

* 2019 verisi 8 aylıktır.

Türkiye Cam İhracatı

Ocak - Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	231	407	% 76 ▲
Değer	267	311	% 17 ▲
Cam Ev Eşyası			
Miktar	121	117	-% 3 ▼
Değer	219	202	-% 7 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	128	226	% 77 ▲
Değer	54	89	% 65 ▲
Cam Elyaf			
Miktar	35	42	% 20 ▲
Değer	71	76	% 6 ▲
Diğer			
Miktar	12	14	% 13 ▲
Değer	28	39	% 39 ▲
Toplam (Bin Ton)	527	806	% 53 ▲
Toplam (Mio \$)	639	717	% 12 ▲

Türkiye Cam İthalatı

Ocak - Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	265	173	-% 35 ▼
Değer	248	181	-% 27 ▼
Cam Ev Eşyası			
Miktar	46	30	-% 35 ▼
Değer	59	42	-% 29 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	44	37	-% 16 ▼
Değer	43	39	-% 10 ▼
Cam Elyaf			
Miktar	91	76	-% 16 ▼
Değer	171	141	-% 18 ▼
Diğer			
Miktar	53	54	% 2 ▲
Değer	53	42	-% 22 ▼
Toplam (Bin Ton)	499	370	-% 26 ▼
Toplam (Mio \$)	574	444	-% 23 ▼

17. Risk Yönetimi ve İç Kontrol Mekanizması

Yoğun bir iç ve dış rekabet ortamında faaliyet gösteren Şişecam Topluluğu, paydaşlarına yeterli düzeyde risk güvencesi sağlayabilmek için etkin risk yönetimi ve iç denetim süreçleri uygulamaktadır.

Finansal krizler, yoğunlaşan devletlerarası çıkar çatışmaları, jeopolitik faktörlerin tetiklediği güvenlik sorunları, endüstri 4.0 gibi teknolojik gelişmeler, iklim değişikliğinin dramatik sonuçları ve toplumsal sorunlar dünyayı, geçmişten farklı siyasi, ekonomik, teknolojik ve çevresel riskler barındıran bir yer haline getirmiştir.

Küresel risklerin kişilerin, şirketlerin ve devletlerin hayatını yeni ve alışılmadık şekillerde etkilemeye başlaması yanında risklerin önemli bölümünün sigortalanamaz mahiyette oluşu, tüm dünyada risklere bakış açısını farklılaştırmış ve bir disiplin olarak risk yönetiminin önemini büyük ölçüde artırmıştır. Bu kapsamda, risk yönetimi ve iç denetim süreçlerinin etkinliği gözden geçirilmiş, kurumsal yönetimin önemli unsurlarını oluşturan söz konusu iki fonksiyon daha geniş bir perspektifle ve daha etkin bir şekilde yönetilmiştir. Bu yapı kapsamında, Topluluğumuz mevcut ve potansiyel riskleri proaktif bir yaklaşımla ele almakta ve denetim faaliyetlerini risk odaklı bakış açısı ile sürdürmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Ana Şirket bünyesinde yapılandırılmıştır. Faaliyetler, Topluluğun temel iş alanlarını yöneten Başkanlıklar ile koordinasyon içerisinde, Ana Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütülmekte, halka açık şirketler bünyesinde yapılandırılan "Riskin Erken Saptanması Komitesi", "Denetimden Sorumlu Komite" ve "Kurumsal Yönetim Komitesi" ile yapılan düzenli ve planlı toplantıların sonuçları Yönetim Kurullarına mevzuata uygun şekilde raporlanmaktadır.

Kurumsal bir yapının tesis edilmesi, paydaşlara gereken güvencenin sağlanması, Topluluğun maddi ve maddi olmayan varlıklarının, kaynaklarının ve çevrenin korunması, belirsizliklerden kaynaklanan kayıpların en aza indirilmesi ve olası fırsatlardan en yüksek faydanın sağlanması amacıyla yapılan çalışmalar esnasında, iç denetim ve risk yönetimi fonksiyonlarının birbirleri ile olan iletişimi en üst seviyede tutulmakta ve karar verme sürecinin desteklenmesi ve yönetim etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Şişecam Topluluğunda Risk Yönetimi:

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Topluluk, gerek küresel gelişmelerin yarattığı belirsizlikleri daha etkin yönetebilmek, gerekse keskin iç ve dış rekabet ortamında paydaşlarına sağladığı risk güvencesini sürdürmek amacıyla, risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırmaya odaklanmıştır.

Bu doğrultuda, kurumsal risk yönetimi anlayışı kapsamında belirlenen, önceliklendirilen ve risk iştahı doğrultusunda eylem planlarına bağlanan risklerin yönetimi için önceki yıllarda

olduğu gibi Topluluk genelinde iletişim ve koordinasyon faaliyetlerine ağırlık verilmekte, teknolojik imkânlar kullanılmakta, sürecin sağlıklı izlemesini sağlayacak olan raporlamalar da yine mevzuata uygun şekilde sürdürülmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda İç Kontrol:

Topluluğumuzda uzun yıllardır sürdürülen iç denetim faaliyetlerinin amacı, Topluluk Şirketlerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanmasına yardımcı olmak, faaliyetlerin iç ve dış mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini ve düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Anılan amaç doğrultusunda, Topluluğun yurt içi ve yurt dışı kuruluşları bünyesinde süreklilik arz edecek şekilde denetim çalışmaları yapılmaktadır.

İç denetim çalışmaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanan dönemsel denetim programları kapsamında yürütülmektedir. Denetim programları oluşturulurken risk yönetimi çalışmalarından elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta, diğer bir deyişle “risk odaklı denetim” uygulamaları hayata geçirilmektedir.

18. Personel ve İşçi Hareketleri, Toplu Sözleşme Uygulamaları ve Çalışanlara Sağlanan Haklar

Denizli Cam, çağdaş yönetim anlayışı, yasalar ve standartlar çerçevesinde teknolojik değişim ve gelişmeler doğrultusunda çalışma ortam ve koşullarını sürekli iyileştirmeyi, çalışanlarını ve ilişkide bulunduğu tüm tarafları bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Şirket çalışanlarına ücrete ilave olarak ikramiye, sosyal yardım paketi, eğitimi teşvik, kıdem teşvik, bireysel emeklilik katkı payı, doğum, ölüm, evlenme, yemek, ulaşım, giyim ve gıda yardımı gibi menfaatler sağlanmaktadır. Tüm çalışanlar primleri şirket tarafından karşılanan sağlık sigortası kapsamına alınmıştır. Ayrıca, mevcut yasalarda öngörülen koşulları sağlayan çalışanlara kıdem ve ihbar tazminatı ödenmektedir.

Bu dönemde, toplu sözleşme uygulamaları aşağıdaki gibidir.

Türkiye Çimse-İş Sendikası ile anlaşılan ve yürürlükte bulunan XVII. Dönem toplu iş sözleşmesi, 01.01.2017-31.12.2019 dönemini kapsayacak şekilde imzalanmıştır. 2019 yılı için sözleşme koşullarında uygulama yapılmıştır.

19. Finansal Oranlar

Karşılaştırmalı temel bazı rasyolar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar	1,16	1,03
Toplam Yükümlülükler / Toplam Varlıklar	0,51	0,49
Toplam Yükümlülükler / Özsermaye	1,05	0,97
Net Finansal ve Ticari Borç / Özsermaye	0,64	0,74
	1 Ocak- 30 Eylül 2019	1 Ocak- 30 Eylül 2018
Brüt kar marjı %	14,52	15,14
Ebitda marjı %	6,24	8,95
Faaliyet kar marjı %	3,28	4,77
Net kar marjı %	(5.46)	(2,12)

20. Diğer Hususlar

Dönem içerisinde ilişkili taraflarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin açıklamalar, aynı tarihte kamuya açıklanan finansal tabloların 38 numaralı dipnotunda detaylı olarak sunulmuştur.